

Turid Christophersen, forkvinna í Ráðnum fyri tey lesandi:

MUGU BØTA UMSTØÐURN

Tey lesandi kenna væl til keðiligu tøluni um fráfall, og forkvinnan fyri Ráð teirra lesandi vísir á, at høvuðstrupulleikarnir liggja í fíggjarligu korunum hjá teimum lesandi heldur enn beinleiðis hjá Setrinum.

MORTAN ØSTERØ

Turid Christophersen, forkvinna fyri Ráð teirra lesandi á Fróðskaparsetrinum, er ikki bilsin um tøluni fyri fráfallið á Fróðskaparsetrinum, men vísir á, at tað er nakað, sum tey javnan hava á máli.

– Hetta eru tíanverri ikki tíðindi fyri meg. Fyrst og fremst síggi eg ikki nakran trupulleika í, at ung royna seg fram á eini útbúgving. Tað er ikki pent í tølum – men fyri tey er tað ein menning, at tey skifta frá eitt nú orkuverkfrøði til at lesa til lækna ella okkurt triðja. Tá er frægari, at tey royna eina útbúgving og skifta tíðliga, heldur enn trý ár seinni, tá ið tey eru um at vera liðug – ella enda við at fullføra eina útbúgving, sum tey ikki ynskja sær, sigur Turid, og heldur fram.

– Vit tosa øgiliga nógv um fráfall, og tað eru helst fleiri orsøkir til hví nógv detta burtur frá sínum útbúgvingum. Ein av orsøkunum fyri fráfallið fyri samfelagsligu næmingarnar er kanska, at tey lesandi ikki høvdu sína útbúgving sum fremstu raðfesting, men endaðu við at taka av tilboðnum, sigur Turid.

Tað sæst aftur í feskastu tølunum frá Fróðskaparsetrinum um upptøku og umsóknartal, at tað er heldur marghátligt við søgu- og samfelagsdeildini. Talið

av upptiknum er nevniliga hægri enn talið av umsøkjara. Talan er helst um, fleiri umsøkjara ikki hava fingið bjóðað útbúgvingina á síni fyrstu raðfesting, men ta á eini lægri raðfesting. Turid Christophersen vísir á, at tað kanska eisini hongur saman við, at tað kann vera torførari at meta um hvat ein verður til sum samfelagsfrøðingur í mun til, at ein er vísari í sínum framtíðarstarvi við yrkisútbúgvingunum.

– Lesir tú sjúkrarøktarfrøði, námsfrøði ella til lærara, er rættliga greitt hvat tú verður. Tað er ikki altíð so einfalt at vita júst hvat ein verður, um man hevur valt sær eina samfelagsliga útbúgving. Møguliga man bert hevur valt av fakligum áhuga, men síðani ikki dugir at síggja fyri sær hvussu tað skal umsetast til eitt ítøkiligt starv, og tískil velur at gevast, sigur hon.

Trong fíggjarkor

Tað greiðir tó ikki frá hví føroysk lesandi skulu vera raskari at leggja frá sær, enn tey lesandi í Danmark. Í Danmark er helst eisini galdandi, at yrkisútbúgvingarnar greiðari spegla framtíðarstarv enn tær akademisku útbúgvingarnar.

– Í Føroyum ger tað seg serliga galdandi, at tað eru trong fíggjarkor. Bústaðirnir eru ógvuliga kostnaðarmiklir – góðar 6.000 krónur um mánaðin, meðan studningurin

er beint yvir 4.000 krónur. Tekur man lánið omaná, eigur man so akkurát fyri húsaleiguna, men ikki til uppihaldið. Tá er sjálvsagt, at tey lesandi noyðast at arbeiða við síðuna av lesnaðinum, sigur forkvinnan fyri Ráð teirra lesandi.

– At tey lesandi arbeiða við síðuna av lesnaðinum er ikki negativt í sær sjálvum, men tað gongur útyvir hvussu væl tey kunnu raðfesta sína útbúgving. Fleiri hava nevniliga ilt við at seta 40 tímar av til lesnað, umframt at røkja eitt starv á 20 tímar um vikuna. Tá eru ikki nóg mikið av tímum í døgnum. Summi lesandi hava eisini børn frammanundan, og skulu bráðliga venja seg við at fáa gerandisdagin at hanga saman við eini væl lægri upphædd enn teirra mánaðarløn frá fasta starvinum, leggur Turid Christophersen afturat.

Ábøtir á Setrinum

Á Setrinum eru eisini royndir at bøta um fráfallið av lesandi, eitt nú við hollari vegleiðing og mentorskipanum.

– Tað hevur verið ført fram, at ein av orsøkunum til, at tey á yrkisútbúgvingunum meira sannlíkt gera seg liðug við sínar útbúgvingar enn tey á søgu- og samfelagsdeildini er, at tey hava meira samband og samskipti við sínar lestrarvegleiðara. Tey hava sjálv-

andi tann fyrimunin, at tey skulu í starvsvenjing, og tískil hava meira við sín vegleiðara at gera, men eg dugi ikki at siga fyri vist, at tað ger allan munin. Vit hava roynt at eggja til tættari samband við lestrarvegleiðara á teimum akademisku útbúgvingunum, soleiðis, at fólk verða loftað áðrenn tey hoppa frá útbúgvingini. Síðani hava vit supplerað við eini mentor skipan, har verandi lesandi kunnu hjálpa og vegleiða øðrum lesandi, sigur Turid.

Hóast mentorskipanin hevur

verið vælmóttikin, metir hon ikki, at hetta kemur at basa trupulleikunum, tí summi lesandi hava ikki bert persónligar trupulleikar, men eisini fakligar, tá ið tað kemur til at megna lestrarlívið.

– Mentorskipanin hjálpir ein part, men vit kundu hugsað okkum eina tutor skipan eisini – har eldri lesandi kunnu verða fakligir stuðlar. Summi – kanska serliga tey heilt ungu – hava onkuntíð trupulleikar við skiftinum frá miðnámi til universitet, har tað eru færri undirvísingartímar og væntað verður